

содержания признания права как способа защиты гражданских прав и интересов. Автор пришел к выводу о том, что признание права как способ защиты гражданских прав и интересов может иметь место в случаях, когда: а) у носителя вещного права отсутствуют доказательства принадлежности ему таких прав (соответствующие документы утеряны, т.п.); б) субъективные права их носителя не получили юридического закрепления (права наследника, фактически вступившего во владение наследственным имуществом, однако свидетельства о праве на наследство в установленном порядке не получившего); в) лицо, которое не признает права, ставит под сомнение его существование в определенных пределах или существования такого права вообще; возникает потребность признать в судебном порядке права на чужие вещи.

Ключевые слова: вещные права, право собственности, признании права, способы защиты гражданских прав и интересов.

Skrypnyk V. Acceptance of Law as a Way to Protect Rights in Rem. The article analyzes features of such legal category as property rights, and clarifies the conditions and characteristics of their protection by claim for recognition of the right. In the focus of attention is research of not only theoretical problems, but the research of practical issues, primarily, the grounds for recognition of law as a way of protecting civil rights and interests. Special attention is paid to the views of leading scholars on civil doctrine as to the concept and content of recognition of the right of protecting civil rights and interests. It has been proved that it may occur in cases, when: a) assignee of property rights has no evidence of such rights (documents are lost, destroyed, etc.); b) subjective rights of the assignee have not been legally confirmed (the right of co-owner for a share in together acquired property due to joint construction, acquisition, improvement, etc; successor's rights, who actually came into possession of hereditary property and received inheritance under the legislation (living together with the testator, infancy or incapacity of the heir, but a certificate of inheritance have not been received in the prescribed manner); c) a person, who does not recognize the law, casts doubt on its existence within certain limits or completely denies the existence of such a law; cases when there arises a need to prove in court the right to another's property.

Key words: property rights, ownership, recognition of the right, ways to protect civil rights and interests.

УДК 347.767:339.173

А. Демчук

Цивільно-правова характеристика договору зберігання на товарному складі

У статті проведена цивільно-правова характеристика договору і його умов. Автор акцентує увагу на тому, що договір зберігання на товарному складі відноситься до групи договорів з надання послуг; обґрунтовано наступні особливості договору зберігання на товарному складі: 1) цей договір є взаємозобов'язуючим; 2) він є оплатним; 3) законодавством передбачено можливість укладення як реально, так і консенсуально договору; 4) договір має ознаки публічного договору; 5) специфіка мети договору зберігання на товарному складі проявляється в: а) забезпеченні збереження переданих на зберігання товарів; б) запобіганні шкідливого впливу об'єкта зберігання на товари інших поклажадавців; в) створенні умов, за яких під час зберігання товарів на складі їх рух у цивільному обороті міг би продовжуватися.

Ключові слова: цивільне право, цивільно-правовий договір, договір зберігання на товарному складі.

Постановка наукової проблеми та її значення. У розвинутому суспільстві обов'язково мають існувати правові інструменти, які забезпечують обіг матеріальних благ, використання інтелектуальних благ для постійного забезпечення його соціально-економічного розвитку. Одним із найефективніших правових інструментів у вирішенні цих завдань є договір [1, с. 157]. Зрозуміло, що в

різні періоди розвитку суспільства відповідно змінювалися його значення та функції. Не є винятком і сучасний період, оскільки договір виконує роль ефективного інструмента в реалізації ринкових реформ в Україні.

Для виникнення зобов'язань зберігання, як і будь-яких цивільних правовідносин, потрібні певні юридичні факти, з якими закон пов'язує настання юридичних наслідків. Таким юридичним фактом є договір зберігання [2, с. 212–213].

Цивільно-правовий договір як домовленість двох або більше сторін, що спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків, є найбільш універсальною і водночас унікальною конструкцією приватного права. В. С. Мілаш розцінює договір як багатогранний правовий феномен, який водночас є актом правовстановлення (у ньому виявляється автономія волі сторін щодо врегулювання їхніх взаємовідносин на власний розсуд у межах, дозволених законом, – індивідуальне правове регулювання) та актом правореалізації [3, с. 24]. Цінність такої конструкції, її змістове навантаження виражається через функції договору та їх цивільно-правову характеристику.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Договір зберігання на товарному складі та функції договору в різні історичні періоди розвитку держави та права розглядалися у працях А. Г. Бикова, С. М. Братуся, М. І. Брагінського, В. Г. Вердникова, В. В. Луця, Б. І. Пугінського, В. Г. Олюхи, В. С. Щербини та багатьох інших вчених [4-10]. Одним з перших найбільш цілісну систему загальних функцій цивільного договору розробив О. О. Красавчиков. Дану класифікацію можливо застосовувати і до договору зберігання на товарному складі, так, він виділяв такі функції договору: регулятивна; програмно-координаційна; інформаційна функція; гарантійна функція; захисна функція [11, с. 16-20]. Розвиваючи вчення про функції договору, Н. М. Пархоменко, зокрема, виділяв нормотворчу функцію, оскільки, за його твердженням, правила, що містяться в договорі, є нормами, та регулятивну – шляхом укладення договору відбувається реалізація основної функції права – регулювання суспільних відносин для безконфліктного існування всіх суб'єктів суспільного життя [12, с.176-177]. М. Є. Некрасова у межах регулятивної функції виділяла дві підфункції: регулятивну статичну – характеризується тим, що в договорі закріплюється становище однієї із сторін щодо іншої; регулятивну динамічну – в договорі встановлюються права та обов'язки сторін. Тому, слід також виділяти правореалізаційну функцію договору, яка полягає у переведенні абстрактних нормативних конструкцій у конкретні права та обов'язки сторін [13, с. 47].

Виклад основних положень. Як зазначав В. Л. Яроцький, договір відіграє важливу роль у переведенні визначених законом або звичаєм абстрактних велінь (шляхом моделювання його істотних умов) у площину правореалізації. Конструкція договору передбачає моделювання на нормативному рівні й остаточне самомоделювання самими суб'єктами відповідно до своїх потреб широкого кола визначених нормативно істотних умов щодо його предмета, ціни (для відплатних договорів), прав та обов'язків, відповідальності, терміну дії, а також форс-мажорних обставин, умов пролонгації тощо. Типова модельна схема договору як конструкції правоустановлення найбільш повна, адже вона включає і права, обов'язки, і відповідальність, і інші умови, стосовно яких має бути досягнута згода сторін. У цьому аспекті договір є конструкцією право- моделювання, правоустановлення та правопосвідчення [14, с. 377]. Таким чином, автор через зазначені конструкції опосередковано підкреслює значення договору як одного з регуляторів відносин сторін.

Укладаючи договір зберігання на товарному складі, сторони повинні передбачити основні наслідки взаємної згоди їх волевиявлень, усвідомлювати, що один передає іншому конкретний товар саме на зберігання, вступає з ним у правові відносини для цієї мети, а інший згоден прийняти на себе обов'язки зі зберігання товару. Дії учасників правочину тут спеціально спрямовані на виникнення між ними правового зв'язку.

Досліджуваний договір є одним з різновидів договору зберігання. А тому на нього відповідно поширюються загальні положення договору зберігання (ст.ст. 936–955 ЦК України), якщо інше не встановлено спеціальними нормами, він характеризується сукупністю властивих йому ознак.

Договір зберігання на товарному складі – це взаємозобов'язуючий договір, тобто такий, у якому права й обов'язки виникають у кожної зі сторін. Зобов'язання контрагентів у таких договорах взаємні. Зберігач має забезпечити зберігання товару та повернути його іншій стороні договору, а поклажодавець зобов'язаний забрати товар після закінчення строку зберігання і відшкодувати зберігачеві витрати, пов'язані зі зберіганням товару.

Договір зберігання на товарному складі характеризується як відплатний договір, адже зберігач за надані послуги отримує плату. До договору зберігання на товарному складі повною мірою застосовується принцип свободи визначення ціни, закріплений у п. 1 ст. 632 ЦК України. Сторони договору зберігання на товарному складі самостійно визначають розмір винагороди складу за послуги,

що надаються, зі зберігання. Проте законодавець допускає винятки з цього правила, що встановлюються в порядку, передбаченому у ч. 1 ст. 632 ЦК України. Відповідно до цього правила в окремих випадках тарифи на послуги зі складського зберігання можуть встановлювати або регулювати уповноважені органи державної влади або органи місцевого самоврядування. На наш погляд, у договорі зберігання на товарному складі, необхідно передбачити або безпосередньо розмір винагороди, тобто конкретну суму, яку покладавець зобов'язується сплатити зберігачеві за послуги, що він їх надає, або порядок обчислення суми винагороди (наприклад, 5 % вартості товару, що зберігається).

У свою чергу відплатність договору зберігання на товарному складі підсилена прямою вказівкою на це у ч. 1 ст. 957 ЦК України, згідно з якою товарний склад зобов'язується за плату зберігати товар. Саме тому договір зберігання на товарному складі характеризується як відплатний договір.

Наступною юридичною ознакою будь-якого договору є його реальний чи консенсуальний характер, який відображає момент набрання ним чинності.

Т. В. Боднар зауважила, якщо момент укладення договору і момент його виконання збігаються у часі, має вживатися термін «передає» (роздрібна купівля-продаж, рента тощо); якщо ці моменти можуть збігатися або не збігатися, вживається відповідно вислів «передає або зобов'язується передати» (міна, дарування тощо); якщо ж момент укладення договору не збігається у часі з моментом його виконання, має вживатися вислів «зобов'язується передати» (зберігання, контрактація, енергопостачання, підряд тощо) [15, с. 89–90]. Такі висновки можуть бути правильними в багатьох випадках, але не в усіх. Наприклад, той же договір зберігання на товарному складі може виконуватися через деякий проміжок часу з моменту його укладення. Тому запропонований підхід не завжди може дати позитивні результати.

Наведене в ст. 957 ЦК України визначення договору складського зберігання побудоване за моделлю реального договору, а отже, права і обов'язки у сторін виникають з моменту передачі речі зберігачеві. Проте, можливим і є укладення консенсуального договору, тобто в цьому випадку зберігач зобов'язується прийняти річ на зберігання в майбутньому, права і обов'язки сторін виникають у момент укладення договору, а не з моменту передачі речі. Нарешті, якщо сторони того забажають, вони можуть укласти і попередній договір – про укладення договору «зберігання на товарному складі» в майбутньому. В останньому випадку для виникнення між ними відносин зберігання сторони повинні ще раз узгодити своє бажання укласти договір зберігання на товарному складі.

Отже, враховуючи специфіку досліджуваного договору, законодавець передбачив можливість укладення його як реального, так і консенсуального.

Для повної характеристики договору зберігання на товарному складі важливо визначити його мету. Мету договору зберігання на товарному складі можна охарактеризувати, з одного боку, як забезпечення збереження переданих товарів та запобігання впливу об'єкта зберігання на інші товари, передані на зберігання, а також запобігання впливу товарів, які є на зберіганні, на об'єкт зберігання, так і усунення загрози присвоєння їх іншими особами, а з іншого боку – створення умов, при яких під час зберігання товарів на складі їх рух у цивільному обороті міг би продовжуватися [16, с. 367].

У науковій літературі обґрунтовують точку зору про те, що договір зберігання належить до договорів на виконання робіт. А тому предметом таких договорів є виконання робіт, спрямованих на досягнення певного результату, втіленого в матеріальній формі. Прихильником такої теорії є М. В. Кротов, який разом із правовою досліджує економічну природу послуги, розглядаючи останню у двох аспектах: як процес праці і як його продукт [17].

Однак унаслідок діяльності щодо зберігання на товарному складі не виникає уречевленого результату. Забезпечення зберігання товару є метою договору зберігання, проте в результаті зберігання речі вона не набуває нових якісних характеристик, які могли би бути доказом наявності уречевленого результату діяльності зберігача. Навпаки, річ зберігає властиві їй характеристики (з урахуванням можливого природного погіршення), що і є наслідком належного виконання зберігачем своїх зобов'язань за договором. Інакше кажучи, корисний ефект діяльності зберігача виникає і споживається саме в процесі зберігання товару. Тому зобов'язання щодо договору зберігання на товарному складі належать до зобов'язань із надання послуг, а не виконання робіт.

Належність договору зберігання на товарному складі до групи договорів із надання послуг дає змогу відмежувати складське зберігання від інших договорів. Зокрема, окремої уваги заслуговує порівняння договору складського зберігання з договором охорони майна. Як справедливо зазначає М. Д. Пленюк, обидва договори мають спільну мету – забезпечення схоронності майна. Відмінність же

між цих договорів полягає в тому, що за договором зберігання на товарному складі майно передається у володіння товарного складу (зберігача), в той час, як за договором охорони майно не переходить у фактичне володіння охоронця, тобто за своїм характером діяльність охоронця є більш спеціальною і обмежується забезпеченням збереження майна від розкрадання [18, с. 200-201].

Слід погодитися з Л. А. Савченко, що вказувала на те, що в договорі охорони, на відміну від договору зберігання, йдеться «про зовнішню недоторканність переданого під охорону майна» [7, с. 693].

Із цього ж приводу висловився З. І. Цибуленко, який підкреслював, що товари за зобов'язанням зберігання передаються в тимчасове володіння осіб, що надають послуги. У зобов'язаннях з охорони, майно не передається у володіння охоронця, а й надалі залишається в охоронюваних приміщеннях – складах, базах, магазинах, підприємствах, які теж не передаються у володіння охоронцю, а отже, не виходять із господарської сфери послугоотримувача [19, с. 11].

Договір зберігання на товарному складі слід віднести до публічних договорів якщо зберігання речей здійснюється суб'єктом підприємницької діяльності на складах (у камерах, приміщеннях) загального користування. Публічний договір вирізняється з-поміж інших договорів за характером діяльності суб'єкта підприємницької діяльності, який зобов'язаний укласти публічний договір у зв'язку з тими функціями, які він виконує. Адже як зазначає Р. Б. Шишка публічність договору спрямована на посилення прав споживачів, стримування принципу свободи укладення договору та неможливості безпідставної відмови від укладення договору стороною [20, с. 369-380].

На відміну від інших обов'язкових договорів, публічний договір є обов'язковим для укладення тільки одному контрагенту – суб'єкту підприємницької діяльності, що задовольняє ознакам, визначеним у ст. 633 ЦК України. Інша сторона публічного договору не зобов'язана такий договір укладати, але має право спонукати до укладення договору іншу сторону. Умови публічного договору встановлюються однаковими для всіх споживачів, крім тих, кому за законом надані відповідні пільги. Підприємець не має права надавати переваги одному споживачеві перед іншим щодо укладення публічного договору, якщо інше не встановлено законом. Підприємець не має права відмовитися від укладення публічного договору за наявності у нього можливостей надання споживачеві відповідних товарів (робіт, послуг) [21, с. 68].

Визначення сутності публічного договору та особливостей його застосування пов'язано з проблемами взаємодії імперативних і диспозитивних норм у цивільному праві, узгодженням приватних і публічних інтересів, ступенем втручання держави в економічні відносини. Розглядаючи проблеми публічного договору, важливо правильно встановити межу, коли приватні інтереси мають бути обмежені на користь публічних.

Досліджуючи публічні договори В. І. Дрішлюк пропонує розглядати як зобов'язану сторону за договором: юридичні особи – підприємницькі та непідприємницькі товариства, фізичні особи-підприємці. А споживачами за цим договором можуть виступати будь-які фізичні (у т. ч. фізичні особи-підприємці) та юридичні особи (підприємницькі та непідприємницькі товариства), а також держава Україна, Автономна Республіка Крим та територіальні громади з урахуванням їх специфічного статусу [22, с. 4-16].

Насамперед потрібно уточнити, що ст. 633 ЦК України регламентує поведінку учасників як на стадії укладення договору, так і на стадії виконання. Так, у ньому зазначено обов'язок підприємця здійснювати продаж товарів, виконувати роботи, надавати послуги кожному, хто до нього звернеться. Таким чином, ми можемо вести мову про першу, переддоговірну стадію. Виконання договору зберігання на товарному складі регламентовано ч. 5 ст. 633 ЦК України, відповідно до якої слід дотримуватися вимог актів цивільного законодавства, які можуть встановлювати правила, обов'язкові для виконання сторонами при укладенні й виконанні договору.

Висновки. Проведене дослідження дає змогу стверджувати, що договір зберігання на товарному складі належить до групи договорів із надання послуг та обґрунтовано такі особливості договору зберігання на товарному складі: 1) договір зберігання на товарному складі є взаємозобов'язуючими; 2) договір зберігання на товарному складі є відплатним; 3) ураховуючи специфіку договору, а також беручи до уваги конкретні умови, передбачено можливість укладення як реального, так і консенсуального договору; 4) договір має ознаки публічного договору; 5) специфіка мети договору зберігання на товарному складі, виявляється у: а) забезпеченні збереження переданих на зберігання товарів; б) запобіганні шкідливого впливу об'єкта зберігання на товари інших поклажадавців, що зберігаються на цьому ж товарному складі, а також запобіганні впливу товарів, які є на зберіганні на об'єкт зберігання, так і усунення загрози присвоєння їх іншими особами; в) створенні умов, за яких під час зберігання товарів на складі їх рух у цивільному обороті міг би

продовжуватись. Саме за такого поєднання властивостей зберігання на товарному складі досягається максимальна ефективність функціонування цієї договірної конструкції у цивільному праві. 6) договір відноситься до групи договорів із надання послуг.

Джерела та література

1. Підпригора О. Л. Римське приватне право / О. Л. Підпригора, Є. О. Харитонов. – Київ: Юрінком Інтер, 2003. – 512 с.
2. Харитонов Є. О. Цивільне право України: Елементарний курс: навч. посіб. / Є. О. Харитонов, А. І. Дрішлюк. – Суми: Унів. кн., 2006. – 352 с.
3. Мілаш В. С. Комерційний договір у контексті сучасних ринкових умов: монографія / В. С. Мілаш. – Харків: Видавець ФОП Вапнярчук Н. М., 2007. – 440 с.
4. Брагинский М. И. Общее учение о хозяйственных договорах / М. И. Брагинский. – Минск: Наука и техника, 1967. – 211 с.
5. Брагинский М. И. Договорное право. Кн. 3. Договоры о выполнении работ и оказании услуг / М. И. Брагинский, В. В. Витрянский. – Изд. доп., испр. – М.: Статут, 2003. – 1055 с.
6. Брагинский М. И. Договорное право. Кн. 1. Общие положения / М. И. Брагинский, В. В. Витрянский. – Изд. 3-е, стер. – М.: Статут, 2001. – 848 с.
7. Зобов'язальне право: теорія і практика: навч. посіб. для студ. юрид. вузів і фак. ун-тів / О. В. Дзера [та ін.]; за ред. О. В. Дзери. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 912 с.
8. Луць В. В. Контракти в підприємницькій діяльності: навч. посіб. / В. В. Луць. – 2-е вид., перероб. і допов. / В. В. Луць. – Київ: Юрінком Інтер, 2008. – 576 с.
9. Олюха В. Г. Цивільно-правовий договір: поняття, функції та система: дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Олюха В. Г.; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2003. – 191 с.
10. Пугинский Б. И. Теория и практика договорного регулирования / Б. И. Пугинский. – М.: Зерцало-М, 2008. – 224 с.
11. Красавчиков О. А. Гражданско-правовой договор: понятие, содержание, функции / О. А. Красавчиков // Гражданско-правовой договор и его функции: сборник науч. статей. – Свердловск: СЮИ, 1980. – С. 16-20.
12. Пархоменко Н. М. Договір у системі права України: дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Н. М. Пархоменко; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – Київ, 1998. – 202 с.
13. Некрасова М. Е. Договор как теоретико-правовая категория: дис... канд. юрид. наук: 12.00.01. / М. Е. Некрасова; Рос. акад. гос. службы при Президенте РФ. – М., 2004. – 188 с.
14. Яроцький В. Л. Цінні папери в механізмі правового регулювання майнових відносин: дис ... д-ра юрид. наук: 12.00.03 / В. Л. Яроцький; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Харків, 2007. – 438 с.
15. Боднар Т. В. Виконання договірних зобов'язань у цивільному праві: [монографія] / Т. В. Боднар. – Київ: Юрінком Інтер, 2005. – 272 с.
16. Спасибо-Фатеева І. В. Цивілістика: на шляху формування доктрини: вибр. наук. пр. / І. В. Спасибо-Фатеева. – Харків: Золоті сторінки, 2012. – 696 с.
17. Кротов М. В. Обязательство по оказанию услуг в советском гражданском праве / М. В. Кротов. – Л.: [б. и.], 1990. – 104 с.
18. Пленюк М. Д. Деякі аспекти визначення правової природи договору зберігання на товарному складі та відмежування від суміжного договору охорони майна / М. Д. Пленюк // Проблеми вдосконалення правового забезпечення прав та основних свобод людини і громадянина в Україні: матеріали Всеукр. міжвуз. наук. конф. молодих вчених та асп. (м. Івано-Франківськ, 28 квіт. 2006 р.). – Івано-Франківськ, 2006. – С. 198-201.
19. Цыбуленко З. И. Обязательства хранения в советском гражданском праве / З. И. Цыбуленко. – Саратов: [б. и.], 1980. – 141 с.
20. Шишка Р. Б. Характеристика, типы та види договорів / Р. Б. Шишка // Право та упр. – 2011. – № 3. – С. 369–380.
21. Алексашина Ю. Види цивільно-правових договорів як регуляторів цивільних правовідносин / Ю. Алексашина // Юрид. Україна. – 2012. – № 12 – С. 68-74.
22. Дрішлюк В. І. Публічний договір (цивільно-правовий аспект): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. / В. І. Дрішлюк; Одеська національна юридична академія. – Київ, 2007. – 20 с.

Демчук А. Гражданско-правовая характеристика договора хранения на товарном складе.

Стаття посвящена рассмотрению особенностей договора хранения на товарном складе. В статье осуществлена гражданско-правовая характеристика договора хранения на товарном складе и его условий. Автор акцентирует внимание на том, что договор хранения на товарном складе относится к группе договоров по предоставлению услуг. Обоснованы следующие особенности договора хранения

на товарном складі: 1) договір хранения на товарном складі являється взаимооб'язуючим; 2) договір хранения на товарном складі належить до категорії возмездних; 3) ухвалюючи специфіку договору, а також приймаючи во увагу конкретні умови, передбачена можливість укладення як реально, так і консенсуально; 4) договір має ознаки публічного договору; 5) специфіка цілі договору хранения на товарном складі, проявляється в: а) забезпеченні збереженості переданих на хранение товарів; б) запобігання шкідливого впливу об'єкта хранения на товари інших поклажедатель, зберігаються на цьому ж товарном складі, а також запобігання впливу товарів, знаходячись на храненні, на предмет договору хранения, також і усунення загрози присвоєння його іншими особами; в) створення умов, при яких во время хранения товарів на складі їх громадянсько-правовий оборот міг би продовжуватися. Іменно при такому поєднанні властивостей хранения на товарном складі досягається максимальна ефективність функціонування цієї договірної конструкції в громадянському праві.

Ключевые слова: громадянське право; громадянсько-правовий договір; договір хранения на товарном складі.

Demchuk A. Civil-legal Description of Contract for Storage in Warehouse. The article considers peculiar features of contract for storage in warehouse. The author focuses on civil-legal characteristic of the contract and its terms and conditions. The author emphasizes the fact that the contract of storage in warehouses belongs to a group of contracts to provide services and describes the following features of the contract of storage in warehouses: 1) the contract of storage in warehouses has mutual binding; 2) the contract of storage in warehouses is of compensated nature; 3) taking into account the specifics of the agreement and the specific circumstances, the possibility to enter into both real and consensual agreement is provided; 4) the agreement has the characteristics of a public contract; 5) the specificity of purpose of the contract of storage in warehouses, is in the: a) securing the deposited in the warehouse goods; b) the prevention of the harmful effects of the object stored on the goods of other bailors which are stored on the same commodity stock, as well as the prevention of the harmful effects of the goods stored at the storage on the object stored and removal of the threat of appropriation of the goods by others; c) create the conditions under which during their storage in the warehouse the goods would continue their movement in public circulation. The author concludes that it is this combination of properties in the goods storage in warehouse that maximizes the efficiency of contract of such design in civil law.

Key words: civil law, civil contract, contract on storage in warehouses.

УДК 349.42:339.52:061.1(100)(477)

А. Духневич

Зобов'язання України щодо продовольчої безпеки відповідно до Угоди СОТ «Про сільське господарство»

У статті проводиться теоретико-прикладне дослідження виконання Україною зобов'язань, щодо продовольчої безпеки відповідно до Угоди СОТ «Про сільське господарство», а також місце міжнародної торгівлі і форми її регулювання в міжнародному праві. Досліджуються міжнародні нормативно-правові акти, роль та значення міжнародної торгівлі для сучасних міжнародних відносин, форми її регулювання. Забезпечення екологічної безпеки сільськогосподарської продукції є одним із важливих напрямків забезпечення екологічної безпеки України та факторів, що визначають здоров'я української нації. Конституційне закріплення права громадян на екологічну безпеку та визнанням екологічної безпеки пріоритетним принципом державної політики України актуалізує проблеми законодавчого забезпечення виконання Україною зобов'язань щодо якості і безпечності сільськогосподарських товарів. Постійна увага до проблем розвитку агропродовольчого комплексу зумовлює його пріоритетне значення в економіці.

Ключові слова: СОТ, торгівля, ГАТТ/СОТ, держави-Члени СОТ, доступ до ринку.

Постановка наукової проблеми та її значення. На сучасному етапі розвитку людського суспільства продовольча безпека набуває все більшої актуальності, стаючи однією з ключових міжнародних проблем глобального характеру, вирішення якої є важливою умовою створення